

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนร่วมและความต้องการการนิเทศในโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดพิษณุโลกสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

จุดมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพจริงของการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาความต้องการด้านการนิเทศการศึกษาตามสภาพจริงของ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

วิธีการดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 9 โรงเรียน จำนวน 27 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบสัมภาษณ์ ครอบคลุมความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ปกครอง มี 1 ชุดแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพจริงของโรงเรียนโดยสังเกตความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ การให้บริการและสิ่งจำเป็น การจัดการอบรม การศึกษาดูงานและการสรุปผลการดำเนินงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลความความต้องการด้านการนิเทศการศึกษาตามสภาพจริงของ ผู้ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจรายการใช้การนำเสนอโดยการตีความและสร้างข้อสรุปจากข้อมูลนำเสนอในรูปแบบตาราง หาค่าร้อยละ การสรุปความและเขียนแบบความเรียงตามสภาพข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับความต้องการการนิเทศสรุปประเด็นสำคัญเป็น 5 ด้าน คือ

1. การจัดการเรียนการสอน
2. หลักสูตรและการใช้หลักสูตร
3. กิจกรรมการเรียนการสอน
4. สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
5. การวัดผลและประเมินผล

นำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษา

1.1 การจัดสภาพการเรียนร่วมเกี่ยวกับความพร้อมทางด้านบุคลากร การจัดการอบรมการศึกษาครูและช่วยผลการดำเนินงาน

สภาพการจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษาเป็นข้อมูลตามสภาพจริงที่ได้รับจากการสังเกตและสอบถามจากผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ทุกโรงเรียน มีครูที่รับผิดชอบการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 – 2 คน ครูที่รับผิดชอบการศึกษาพิเศษได้รับการอบรมการศึกษาพิเศษทุกคน บางโรงเรียนครูทุกคนในโรงเรียนได้รับการอบรมการศึกษาพิเศษทุกคน มีครูที่มีวุฒิการศึกษาพิเศษจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับครูการศึกษาพิเศษทุกโรงเรียน จำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีทุกโรงเรียนเมื่อเทียบกับนักเรียนทั้งหมดจะมีจำนวนระหว่าง 7 – 30 คน ครูในโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมทุกโรงเรียนและมีคณะกรรมการจัดการศึกษาพิเศษในสัดส่วนที่แตกต่างกันแต่ละโรงเรียนโดยวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนคณะกรรมการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ 18 คน 10 คน 5 คนและ

4 คน ตามลำดับ ตำแหน่งของคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมพบว่า มีผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษและครูผู้สอน ทุกโรงเรียน บางโรงเรียนมีคณะกรรมการเป็นผู้ปกครองและครูแนะแนวที่แต่งตั้งเพิ่ม ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการพิเศษ ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนร่วมทุกโรงเรียน ส่วนใหญ่มีจำนวนผู้ปกครองเท่ากับจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า โรงเรียนแกนนำ ด้านการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่ไม่มีการจัดการศึกษาดูงาน

การสรุปผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมเกี่ยวกับการประเมินผล การจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ทุกโรงเรียนมีการดำเนินการ

1.2 ความพร้อมของอาคารสถานที่และการให้บริการสิ่งจำเป็น ผลจากการวิเคราะห์ ข้อมูลพบว่า โรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ สำหรับการให้บริการสิ่งจำเป็น โรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษมีการให้บริการสิ่งจำเป็นแก่ โรงเรียนเครือข่าย จำนวน 5 โรงเรียนและไม่มีการให้บริการสิ่งจำเป็นแก่โรงเรียนเครือข่าย จำนวน 4 โรงเรียน

2. แนวคิดและความต้องการด้านการนิเทศ

2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.1.1 นโยบายในการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสนองนโยบายการรับ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยเน้นให้รับนักเรียนทุกคนที่อยากเรียน เข้าเรียนและมีความสามารถพอที่จะเข้าเรียน มาเรียนร่วมได้ โดยมุ่งให้นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษได้มีโอกาสเป็นสมาชิกของสังคม สามารถช่วยเหลือตนเองได้ รวมทั้งมีการประกันคุณภาพ นักเรียน สำหรับครูผู้สอนได้ปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารในการร่วมจัดการเรียนร่วมและ สำหรับผู้ปกครองต้องการ นำบุตรหลานเข้าเรียนยังโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้าน สนองนโยบายรัฐบาล ความต้องการการนิเทศผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารและ ครูผู้สอนต้องการคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายการจัดการเรียนร่วม สำหรับผู้ปกครองต้องการเพียง นำบุตรหลานเข้าเรียนยังโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้านสนองนโยบายรัฐบาล

2.1.2 การประชาสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนบางรายได้ดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ ในรูปแบบต่างๆ ให้ชุมชน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการรับ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ สำหรับครูผู้สอนดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ด้วยตนเองโดยไปพบกับผู้ปกครองที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและแจ้งให้

ผู้ปกครองทราบถึงการจัดการเรียนร่วมสำหรับผู้ปกครองได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติจากรูปแบบการประชาสัมพันธ์และจากครูผู้สอนที่ให้คำแนะนำตามบ้าน ความต้องการด้านการนิเทศผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนต้องการได้รับการสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ และสำหรับผู้ปกครองต้องการข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจนและเป็นแนวเดียวกัน

2.1.3 การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนแกนนำส่วนใหญ่

ดำเนินการ จัดห้องเรียนเป็นกรณีพิเศษ โดยแบ่งส่วนหนึ่งของห้องเรียนเป็นห้องสอนเสริม จัดสภาพแวดล้อม จัดที่เก็บสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้นักเรียนได้ฝึก ได้ใช้ตามศักยภาพ ผู้บริหารโรงเรียนบางโรงเรียน ไม่มีการจัดห้องสอนเสริมแต่จัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนในห้องเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในแต่ละโรงเรียนดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเต็มเวลาและสอนเสริม บางเวลา สำหรับครูผู้สอน ดำเนินการจัดห้องเรียนให้เป็นห้องสอนเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สำหรับผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม

ความต้องการด้านการนิเทศผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารต้องการคำชี้แนะเกี่ยวกับการจัดสถานที่ที่เป็นสัดส่วนและเหมาะสมกับกับความพิการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สำหรับครูผู้สอนต้องการคำชี้แนะเกี่ยวกับสภาพการจัดห้องสอนเสริมที่เอื้อต่อการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สำหรับผู้ปกครองต้องการคำแนะนำในการปฏิบัติต่อบุตรหลาน เมื่อกลับบ้าน

2.1.4 การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า โรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่ ได้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด บ้านสองแคว โรงพยาบาลพหลพลพยุหราชธานี โรงพยาบาลบางกระทุ่ม ประชาสงเคราะห์จังหวัด ศูนย์การศึกษาพิเศษสวปพยุหราชวิทยุบลสงคราม อนามัย สาธารณสุข ศูนย์คนตาบอดจังหวัด ขอนแก่น ศูนย์คนตาบอดภาคเหนือจังหวัดเชียงใหม่และมูลนิธิธรรมิกชน บางโรงเรียนไม่ได้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความต้องการการนิเทศ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารต้องการความช่วยเหลือและคำแนะนำจากหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ สำหรับครูผู้สอนต้องการพัฒนาความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ปกครองต้องการความช่วยเหลือและคำแนะนำจาก หน่วยงานต่าง ๆ

2.1.5 การให้ความรู้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารให้การสนับสนุน ส่งเสริมครูผู้รับผิดชอบด้านการศึกษาพิเศษให้เข้าร่วมรับการอบรมและศึกษาจากเอกสารที่หน่วยงานต้นสังกัดส่งมาให้เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษทุกประเภท การเขียนแผนการสอนและการคัดแยกนักเรียน สำหรับครูผู้สอนได้รับการพัฒนาจากการอบรม ศึกษาจากเอกสาร พัฒนาตนเองและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษและสำหรับผู้ปกครองได้รับคำแนะนำจากผู้บริหารและครูผู้สอนในการดูแลและปฏิบัติต่อบุตรหลาน

ความต้องการการนิเทศ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารต้องการให้มีการพัฒนาความรู้แก่คณะครูในโรงเรียนทุกคนอย่างทั่วถึงสำหรับครูผู้สอนต้องการให้มีการพัฒนาความรู้ด้านการศึกษาพิเศษและผู้ปกครองต้องการเพียงแนวทางในการพัฒนาบุตรหลานให้เกิดการเรียนรู้

2.2 ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนแกนนำส่วนใหญ่ให้ครูผู้สอนนำหลักสูตรปกติมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับศักยภาพและความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้มีการเรียนรู้ใกล้เคียงกับเด็กปกติและเน้นให้ครูผู้สอนยอมรับในพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนสำหรับครูผู้สอนดำเนินการสอนโดยนำหลักสูตรของเด็กปกติมาปรับสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยใช้แผน การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในการแก้ปัญหาเฉพาะบุคคลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน มีความต้องการพิเศษที่แตกต่างกัน สำหรับผู้ปกครองไม่มีความรู้เรื่องหลักสูตรแต่ให้ความร่วมมือกับ โรงเรียน

ความต้องการด้านกาวนิเทศ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้บริหารต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรเฉพาะของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สำหรับครูผู้สอนต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตรเฉพาะของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษผู้ปกครอง ไม่ทราบเรื่องหลักสูตร เพียงแต่ต้องการรับทราบพัฒนาการของบุตรหลาน

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าโรงเรียนแกนนำการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)และแผนการสอน รายบุคคล(IP) โดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองและครูการศึกษาพิเศษเกี่ยวกับข้อมูลและร่วมกันจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

กิจกรรมการเรียนการสอน มีทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้บริหารสนับสนุนนักเรียนให้กล้าแสดงออกตามศักยภาพของแต่ละบุคคลและมีส่วนร่วมในกิจกรรม

สำหรับครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนเป็นการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำมาจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนรายบุคคล (IIP) โดยครูผู้สอน ใช้วิธีการสอบถามและสังเกต บางโรงเรียนไม่ทราบแนวดำเนินการจัดทำ IEP และ IIP จึงไม่มีการจัดทำ นอกจากนี้ครูผู้สอนได้ดำเนินการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในความรับผิดชอบโดยใช้กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพหรือพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษวิเคราะห์เป็นรายข้อได้ดังนี้

1. การนำเด็กที่สงสัยว่าจะเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปพบแพทย์
2. ประสานงานกับครูประจำชั้น ผู้ปกครองว่ามีแนวทางการแก้ไขอย่างไร ร่วมกันวางแผนในการพัฒนาเด็ก
3. ในระหว่างการเรียนการสอน เมื่อมีเวลา ครูจะนำไปพบแพทย์เพื่อขอคำแนะนำและให้การช่วยเหลือ
4. ในรายที่มีอาการหนัก เป็นความสามารถของครูและผู้ปกครองส่งต่อแพทย์เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปในขณะเดียวกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
5. จัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง

สำหรับผู้ปกครอง ได้รับข้อมูลจากครูที่มาเยี่ยมบ้านและให้ความร่วมมือในการบำบัดบุตรหลานพร้อมทั้งนำไปพบแพทย์เพื่อทำการบำบัด

ความต้องการการนิเทศ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องการให้มีการนิเทศจากหน่วยงานที่จัดการเรียนการสอนโดยตรงหรือบุคลากรทางการศึกษาในสถานให้ความรู้จากการอบรมหรือการศึกษาดูงาน สำหรับครูผู้สอนต้องการรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ การคัดแยกนักเรียน ที่เรียนร่วมในโรงเรียน ความเข้าใจในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนรายบุคคล (IIP) ที่ชัดเจนและผู้ปกครองต้องการได้รับคำแนะนำในการพัฒนาบุตรหลานให้เหมาะสมกับศักยภาพ

2.4 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สื่อ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกใช้งบประมาณ ค่ารายหัวนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยการจัดหาหรือสร้างขึ้น งบประมาณที่ได้รับมีไม่เพียงพอ โรงเรียนมีสภาพขาดแคลนงบประมาณ แต่การใช้สื่อ อุปกรณ์ จัดการเรียนการสอนต้องการให้มีความหลากหลาย จึงมีการประสานงานกับเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยน

การใช้สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก ครูผู้สอนบางโรงเรียนมีความพร้อมสามารถพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนได้โดยใช้งบประมาณของโรงเรียนจัดทำเอง ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยไม่ต้องขอรับความช่วยเหลือจากเครือข่ายอื่น ๆ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการผลิตและใช้สื่อระหว่าง โรงเรียนเครือข่ายที่เปิดสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วยกัน สำหรับผู้ปกครองต้องการสื่อที่เหมาะสมกับบุตรหลานของตน

ความต้องการการนิเทศผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้บริหารต้องการการส่งเสริมและสนับสนุนด้านสื่อ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับครูผู้สอนต้องการการแนะนำวิธีการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและผู้ปกครองต้องการคำแนะนำและให้การช่วยเหลือด้านสื่อ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนแกนนำไม่ทราบเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ บางโรงเรียนมีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผล ส่วนใหญ่ประเมินโดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งผลการประเมินนักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น สำหรับครูผู้สอนไม่ทราบรูปแบบการวัดผล ครูผู้สอนประสบปัญหาในการวัดผลประเมินผลเพราะ นักเรียนมีความต้องการที่แตกต่างกัน ในการวัดผลประเมินผลครูผู้สอนใช้ดุลยพินิจของตนเองในการประเมิน สำหรับผู้ปกครองมีความพึงพอใจที่บุตรหลานได้รับการดูแลเอาใจใส่เหมือนเด็กปกติทั่วไป

ความต้องการการนิเทศ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องการรูปแบบและเกณฑ์ในการวัดผล ประเมินผลที่มีความชัดเจนมีมาตรฐานไปในทางเดียวกัน สำหรับผู้ปกครองต้องการคำชี้แนะในเรื่องของการดูแลและให้การสังเกตพฤติกรรมเมื่ออยู่ที่บ้าน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนร่วมและความต้องการการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษา

1.1 การจัดสภาพการเรียนร่วมเกี่ยวกับความพร้อมทางด้านบุคลากรการจัดการอบรม การศึกษาครูงานและสรุปผลการดำเนินงาน

ทุกโรงเรียนมีครูที่รับผิดชอบการศึกษาพิเศษ 1 - 2 คน อาจเนื่องมาจากโรงเรียนได้รับนโยบายการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติจากหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) โดยผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการคัดเลือกครู รับผิดชอบด้านการศึกษาพิเศษ ดูแลและจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 1 - 2 คน จากจำนวนครูทั้งหมด ครูที่ได้รับการคัดเลือกนี้ผู้บริหารจะสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมการศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ในการดูแลและจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพราะครูที่ได้รับการคัดเลือกส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสาขาอื่น ผู้บริหารและครูผู้สอนจึงต้องการครูที่มีวุฒิการศึกษาพิเศษให้รับผิดชอบโดยตรง ถึงแม้ครูที่รับผิดชอบการศึกษาพิเศษจะได้รับ อบรมอบรมด้านการศึกษาพิเศษมาแล้วก็ตาม แต่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ อาจเป็นเพราะครูที่รับผิดชอบด้านการศึกษาพิเศษมีหน้าที่รับผิดชอบหลายด้าน เช่น การจัดการเรียนการสอน นักเรียนปกติหรือหน้าที่อื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทันทชัย อินทนาชัย (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านบุคลากรไม่มีบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษและบุคลากรขาดทักษะความรู้การสอนเด็กพิการและสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมศักดิ์ ชุ่มกลัด (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกพบว่า สภาพการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อะและด้านการจัดกิจกรรมของครูผู้สอนที่ผ่าน การอบรมและไม่ผ่านการอบรมการพัฒนาครูการศึกษาพิเศษ มีผลการดำเนินงานที่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนที่ผ่านการอบรมการพัฒนาครูการศึกษาพิเศษมีสภาพ การดำเนินงานสูงกว่าครูผู้สอนที่ไม่ผ่านการอบรมฯ

จำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในแต่ละโรงเรียนมีสัดส่วนที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความเข้าใจในการคัดแยกนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษของครูการศึกษาพิเศษ ว่ามีความต้องการพิเศษอย่างไร ในแต่ละโรงเรียนมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่แตกต่างกัน

จำนวนครูที่มีส่วนร่วมในแต่ละโรงเรียนกับสัดส่วนของจำนวนครูทั้งหมด บางโรงเรียนครูทุกคนมีส่วนร่วม อาจเนื่องจากผู้บริหารให้การสนับสนุนและมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมมาเป็นเวลานานจึงสามารถถ่ายทอด ให้ความรู้แก่ครูทุกคนได้ อีกทั้งมีความพร้อมด้านบุคลากรการศึกษาพิเศษ จึงทำให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ บางโรงเรียนครูมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมน้อย อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนร่วมเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้บริหารและครู ผู้บริหารไม่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วมจึงไม่สามารถอธิบายและถ่ายทอดให้กับบุคลากรในโรงเรียนให้เกิดความเข้าใจได้ แม้จะมีการรับนักเรียนเข้าเรียนร่วมตามนโยบายหน่วยงานต้นสังกัดก็ตาม

ครูที่มีวุฒิการศึกษาพิเศษมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับครูการศึกษาพิเศษทั้งหมด อาจเป็นเพราะในปัจจุบันรัฐบาลไม่มีนโยบายในการบรรจุอัตราข้าราชการ จะมีเฉพาะอัตราครูอัตราจ้างซึ่งโรงเรียนต้องเสนออัตราครูที่โรงเรียนขาดแคลนและจำเป็นไปยังหน่วยงานต้นสังกัด โดยไม่ได้คำนึงถึงอัตราครูการศึกษาพิเศษในเวลานั้น เมื่อหน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการสอบคัดเลือกได้อัตราก็เสนอไป จึงจัดสรรให้กับโรงเรียนตามเสนอ

การแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการศึกษาพิเศษ ในแต่ละโรงเรียนอาจพิจารณาจากความรับผิดชอบและมีส่วนร่วม ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้พิจารณาตามความต้องการและความจำเป็นของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษว่าควรมีคณะกรรมการเท่าใด ตำแหน่งใด

ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการส่งบุตรหลานมาเรียนและให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนพร้อมทั้งให้ความร่วมมือในการพัฒนาบุตรหลานที่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาและแนวคิดในการจัดการเรียนร่วมของ เกียร์ฮาร์ทและไวส์ฮาน (Gearheart and Weishahn, 1980 อ้างถึงในเกษม ทองสัมฤทธิ์, 2540 : 24) ได้เน้นถึงสิทธิที่เด็กพิเศษทุกคนควรได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของตนถึงขั้นสูงสุด การศึกษาพิเศษจะคำนึงถึงความสามารถและศักยภาพของเด็กพิเศษโดยไม่เน้นต่อย่ำความพิการของเขา แต่ในเวลาเดียวกัน การศึกษาพิเศษจะต้องปรับเปลี่ยนความต้องการและความจำเป็นของเด็กด้วย

การจัดกิจกรรมการศึกษาดูงาน ส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการจัดการศึกษาดูงาน เนื่องจากโรงเรียนเป็นโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษ มีโรงเรียนเครือข่ายหรือโรงเรียนอื่น ๆ เข้ามาศึกษา ดูงานบ่อยครั้ง จึงไม่ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานที่หน่วยงานอื่น ในบางโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษ ผู้บริหารและครูผู้สอนขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วมจึงมีการจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเฉพาะทางหรือโรงเรียนแกนนำที่มี ประสบการณ์

1.2 ความพร้อมด้านอาคารสถานที่และการให้บริการสิ่งจำเป็น

ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาศึกษาพิเศษส่วนใหญ่ มีความพร้อมโดยการจัดห้องสอนเสริมในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนได้พิจารณาจากห้องเรียนที่มีอยู่ มีการจัดหาสื่อ อุปกรณ์และสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นและผู้บริหารจะมอบหมายให้ครูการศึกษาพิเศษดูแลตามรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่จัดรูปแบบการจัดการเรียนร่วมไว้ 3 รูปแบบ คือ 1) จัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา 2) จัดเป็นชั้นเรียนพิเศษเฉพาะและเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติบางเวลา 3) จัดเป็นชั้นเรียนเฉพาะแต่ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มี กิจกรรมทางสังคมร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน

สำหรับการให้บริการสิ่งจำเป็นในโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาศึกษาพิเศษมีโรงเรียนที่ให้บริการสื่อและสิ่งจำเป็นจำนวน 5 โรงเรียน อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีสื่อและสิ่งจำเป็นที่สามารถใช้ด้วยกันได้ ในกรณีมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเหมือนกัน มีความต้องการที่คล้ายคลึงกัน จึงมีการให้บริการในรูปแบบของการยืม การแลกเปลี่ยนหรือการให้ความรู้ ในส่วนของโรงเรียนที่ไม่มีการให้บริการสื่อและสิ่งจำเป็น จำนวน 4 โรงเรียน อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีสื่อและสิ่งจำเป็นที่แตกต่างกัน มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่แตกต่างกัน จึงไม่ได้มีการให้บริการ

2. แนวคิดและความต้องการด้านการนิเทศการศึกษาใน 5 ด้าน

2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

2.1.1 นโยบายในการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม

ผู้บริหารสนองนโยบายการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ อาจเนื่องมาจากมีนโยบายที่ให้ทุกโรงเรียนรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 วรรคสอง กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ที่มีความบกพร่องทางกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ วรรคสาม การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดย ไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542 อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 7)

ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องการคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายและประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นเช่นนี้ เนื่องจากโรงเรียนได้นำนโยบายไปปฏิบัติแต่การจัดการเรียนร่วมอาจเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้บริหารโรงเรียนนั้น ผู้บริหารไม่มีประสบการณ์อีกทั้งไม่เข้าใจแนวทางการดำเนินงาน จึงต้องการให้หน่วยงานต้นสังกัดได้ชี้แจงจัดการอบรมหรือศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มประสบการณ์และความรู้ นำไปดำเนินการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไปเพื่อให้เป็นไปตามหลักการของการจัดการเรียนร่วมของการศึกษาพิเศษ ซึ่ง ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 35) กล่าวถึงการจัดการเรียนร่วมไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษวิธีหนึ่ง ซึ่งนำเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเดียวกับเด็กปกติเพื่อทดแทนวิธีเดิมที่จัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม ตามประเภทของความบกพร่องซึ่ง สอดคล้องกับเกียร์ฮาร์ทและไวชาน (Gearheart and Weishahn.1980 อ้างถึงในเกษม ทองสัมฤทธิ์, 2540 : 24) ได้เน้นถึงสิทธิที่เด็กพิเศษทุกคนควรได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของตนให้ถึงขั้นสูงสุด การศึกษาพิเศษจะต้องเน้นถึงความสามารถและศักยภาพของเด็กพิเศษ โดยไม่เน้นดอกย่ำความพิการของเขา แต่ในเวลาเดียวกัน การศึกษาพิเศษจะต้องปรับเปลี่ยนความต้องการและความจำเป็นของเด็กด้วยซึ่งหมายความว่า นักการศึกษาจะต้องมองข้ามความพิการของเด็ก เหล่านั้น หลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาการศึกษาพิเศษข้างต้นได้แก่ 1)การจัดการศึกษาพิเศษต้องกระทำอย่างฉันทันทีที่ ที่ค้นพบความต้องการจำเป็นของเด็กพิเศษ 2)ความพิการบางประเภทถือว่าเป็นเพียงอาการมากกว่าที่จะเป็นความผิดปกติ ทางกายภาพ และอาจปรากฏอยู่เพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น 3)เด็กพิเศษคนใดคนหนึ่งอาจต้องการรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษที่แตกต่างกันไปตามช่วงเวลาช่วงใดช่วงหนึ่งเท่านั้น 4)การจัดบริการสำหรับเด็กต้องครอบคลุมตั้งแต่เด็กวัยก่อนเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษา 5) การจัดการศึกษาพิเศษในสภาพแวดล้อมที่จำกัดน้อยที่สุดตามความเหมาะสมย่อมเป็นการช่วยเหลือ สนับสนุนเด็กพิเศษได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย การจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องประสานความสามารถของครูปกติและครูการศึกษาพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องสำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2545 : 8) ที่สรุปความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่า การเรียนร่วมคือการบูรณาการรูปแบบการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยการจัดกระบวนการเรียนการสอนทางการศึกษาภาคปกติกับกระบวนการเรียนการสอนภาคพิเศษเพื่อให้เด็กพิเศษสามารถ เรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนปกติและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

2.1.2 การประชาสัมพันธ์

ผู้บริหารบางรายได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ให้ชุมชน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ อาจเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์เพียงครั้งเดียวไม่สามารถเกิดความเข้าใจได้ จึงต้องมีการประชาสัมพันธ์หลายรูปแบบ สำหรับครูผู้สอนดำเนินการประชาสัมพันธ์ด้วยตนเองโดยไปพบกับ ผู้ปกครองที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและแจ้งให้ผู้ปกครองทราบถึง

การจัดการเรียนร่วมอาจเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์ด้วยตนเองเป็นรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ดีที่สุดและบางพื้นที่การประชาสัมพันธ์ รูปแบบอื่น ๆ อาจเข้าไม่ถึงครูผู้สอนจึงต้องออกไปให้ข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับผู้ปกครองได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ จากรูปแบบการประชาสัมพันธ์และจากครูผู้สอนที่ให้คำแนะนำตามบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมศักดิ์ ชุ่มกลัด (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่าด้านกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์มีข้อเสนอแนะว่าความจัดประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมแก่ผู้ปกครองทุกคนมากที่สุด

ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องการได้รับการสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ อาจเป็นเพราะ ในการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ถ้าเป็นต้องใช้งบประมาณและข้อมูลเป็นไปในแนวเดียวกันและสำหรับผู้ปกครองต้องการข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจนและเป็นแนวเดียวกัน เนื่องจากการประชาสัมพันธ์มีหลายรูปแบบทั้งด้วยเอกสารและวาจา บางครั้งอาจเกิดความคลาดเคลื่อนและไม่เข้าใจได้

2.1.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนให้อื้อต่อการจัดการเรียน

การสอนผู้บริหารดำเนินการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเกี่ยวกับสถานที่สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนร่วม ส่วนใหญ่จัดเป็นห้องสอนเสริม มีสิ่งอำนวยความสะดวก การแยกห้องเรียนเป็นกรณีพิเศษการแบ่งส่วนของห้องเรียนเป็นห้องพิเศษ จัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดยกักรปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นและดูแลความสะอาดอยู่เสมอ จัดห้องสอนเสริมโดยมีวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ มากพอสมควร เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกและใช้ ในบางโรงเรียนที่ไม่มีห้องสอนเสริม จะจัดการเรียนการสอนแบบปกติทั่วไปและสอนเสริมตอนเด็กเรียน อาจเป็นเพราะโรงเรียนส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ โดยการจัดการเรียนการสอนในลักษณะใดนั้นผู้บริหารจะพิจารณาจากความต้องการและจำนวนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (2534 : 1) ที่จัดรูปแบบของการเรียนร่วมไว้ 5 รูปแบบ ได้แก่ 1) การเรียนร่วมใน ชั้นเรียนปกติ 2) การเรียนร่วมในชั้นปกติมีครูเวเรียนสอน 3) การเรียนร่วมในชั้นปกติมีการสอนเสริม วิชาการ 4) การเรียนชั้นเรียนพิเศษกับการเรียนร่วม ในชั้นเรียนปกติบางเวลา 5) เรียนในชั้นพิเศษเต็มเวลา ในโรงเรียนปกติ สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของจรัญ ทองปิยะภูมิ (2531 : 32 อ้างอิงจาก ชูลีกร ตั้งเชื่อนพันธ์, 2540) ได้สรุปไว้ตามความต้องการจำเป็นของเด็กที่มีความบกพร่องในด้านต่าง ๆ 4 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบครูสอนเสริม มีครูการศึกษาพิเศษประจำอยู่ที่โรงเรียน 2) รูปแบบครูเดินสอนหรือครูเวเรียนสอน มีครูการศึกษาพิเศษเดินทางไปให้บริการนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ 3) รูปแบบครูสอนเสริมและครูเวเรียนสอน มีครูการศึกษาพิเศษให้บริการนักเรียนในโรงเรียนหนึ่งแล้วเดินทางไปให้บริการนักเรียนโรงเรียนอื่นบางเวลา 4) รูปแบบการศึกษาพิเศษ มีครูการศึกษาพิเศษสอน นักเรียนที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันเป็นกลุ่มในชั้นเรียนพิเศษ

โรงเรียนปกติเต็มเวลา ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของทันทชัย อินทนาชัย (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการจัดการ การศึกษาสำหรับเด็กพิการแบบ เรียนร่วมกับเด็กปกติในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เด็กพิการ สาเหตุอาจเนื่องมาจาก ความขาดแคลนงบประมาณและความไม่เข้าใจในการจัดแปลงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

ผู้ปกครองไว้วางใจส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนร่วมกับเด็กปกติโดยผู้ปกครอง รับผิดชอบต่อจัดการเรียนร่วมแต่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมากนัก เพราะต้องประกอบอาชีพ อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและอยู่ห่างไกลจากตัวเมือง

2.1.4 การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ปกครองโรงเรียนได้มีการติดต่อประสานงานกับ หน่วยงานอื่น ๆ ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 7 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด บ้านสองแคว โรงพยาบาลพุทธชินราช โรงพยาบาล บางกระทุ่ม ประชาสงเคราะห์จังหวัด ศูนย์การศึกษาพิเศษสภามหาราชภัฏพิษณุโลก อเนกมัย สาธารณสุข ศูนย์คนตาบอดจังหวัดขอนแก่น ศูนย์คนตาบอดภาคเหนือจังหวัดเชียงใหม่และ มูลนิธิธรรมิกชน เนื่องมาจาก เด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องการเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ดังที่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก (2545) ได้ก่อตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา “พล.ต.ต.สว่าง- ลีดิมา จินสิทธิ์” เพื่อใช้เงินสนับสนุนโครงการช่วยเหลือเด็กเจ็บป่วยรุนแรงช่วย บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพการจัดการศึกษาอุปถัมภ์ให้นักเรียนและสนับสนุนโครงการช่วยเหลือด้าน การบริหารและจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมาโดยตลอดในปีการศึกษาต่อๆ มา มีการสำรวจ คิดแผน วิเคราะห์และวินิจฉัยเพื่อช่วยเหลือเด็กทั้งด้าน ครอบครัว การดำเนินกิจวัตรประจำวัน และหารเรียนรู้ด้านวิชาการ ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง ในการช่วยเหลือเด็กและสนับสนุนให้เด็กได้รับการจดทะเบียนคนพิการถ้าแพทย์วินิจฉัยว่าสมควร

ผู้บริหารต้องการคำชี้แนะเกี่ยวกับการจัดสถานที่ที่เป็นสัดส่วนและเหมาะสม กับความพิการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการ เรียนร่วมไม่ทราบว่ากรณีที่โรงเรียนรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษด้านร่างกายควรจัด สถานที่อย่างไร นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการมองเห็นควรจัดสถานที่อย่างไร สิ่งเหล่านี้ จะต้องจัดให้นักเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์แก่ตัวเด็กเอง ที่สามารถอยู่ในสังคมปกติได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทันทชัย อินทนาชัย (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการจัดการ การศึกษาสำหรับเด็กพิการแบบ เรียนร่วมกับเด็กปกติในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า สภาพการจัดการ การเรียนการสอนแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่ยังไม่มีการ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เด็กพิการ สาเหตุอาจเนื่องมาจากความขาดแคลนงบประมาณและ ความไม่เข้าใจในการจัดแปลงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับสำนักงานการประม

ศึกษาจังหวัดพิษณุโลก (2545) ที่ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน จัดหาสื่อ หนังสือ เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษและเครื่องเล่นเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กและสนับสนุนให้ทุกโรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน แล้วนำจุดด้อยมาพัฒนานักเรียนโดยจัดทำแผนงาน โครงการและพัฒนาโรงเรียนเข้ามาสู่มาตรฐานการศึกษาพิเศษ โดยสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 28-47) ประกอบด้วย 4 ด้านคือ 1) มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 2) มาตรฐานด้านการเรียนการสอน 3) มาตรฐานด้านบริหารจัดการ และ 4) มาตรฐานด้านปัจจัย จากมาตรฐานด้านต่าง ๆ ที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการประกันคุณภาพของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สํารวจเด็กที่มีความพิการรุนแรงไม่สามารถมาโรงเรียนได้ เพื่อให้ได้สิทธิเบื้องต้น เครื่องเล่นเสริมพัฒนาการ การได้รับการดูแลจากแพทย์และทะเบียนคนพิการและให้ความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาการเด็ก โดยการเข้ารับการอบรม การเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) จัดการศึกษาดูงานด้านการศึกษาพิเศษเพื่อนำประสบการณ์มาปรับใช้กับนักเรียน

สำหรับครูผู้สอนต้องการคำชี้แนะเกี่ยวกับสภาพการจัดห้องสอนเสริมที่เอื้อต่อการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อาจเนื่องจาก ครูผู้สอนก็ยังคงต้องการห้องสอนเสริมที่เป็นสัดส่วนสนองความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างครบถ้วนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทันทชัย อินทพรชัย (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เด็กพิการสาเหตุอาจเนื่องมาจากความขาดแคลนงบประมาณและความไม่เข้าใจในการจัดแปลงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติได้กล่าวถึงการจัดห้องสอนเสริมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเฉพาะและเข้ารับการเรียนร่วมกับเด็กปกติบางวิชาและจัดเป็นชั้นเรียนเฉพาะแต่ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีกิจกรรมทางสังคมร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน

สำหรับผู้ปกครองต้องการให้ลูกได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพราะ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษบางคนมีความต้องการ สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ จำเป็นการให้การบำบัด อีกทั้งได้รับการสงเคราะห์ด้านเงินทุนการศึกษาและการให้การรักษาอย่างถูกต้อง โดยได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1.5 การให้ความรู้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบ

ผู้บริหารให้การสนับสนุน ส่งเสริมครูผู้รับผิดชอบด้านการศึกษาพิเศษให้เข้าร่วมรับการอบรมและศึกษาจากเอกสารที่หน่วยงานต้นสังกัดส่งมาให้เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษทุกประเภท การเขียนแผนการสอนและการคัดแยกนักเรียนจากหน่วยงานที่จัดการศึกษาพิเศษ สำหรับครูผู้สอนได้รับการพัฒนาจากการอบรม ศึกษาจากเอกสาร พัฒนาตนเองและศึกษาดูงาน

เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทันทชัย อินทนาชัย (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติในจังหวัดพิษณุโลก พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติด้านอาคารและสิ่งแวดลอม ส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก แก่เด็กพิการ สาเหตุเกิดจากการขาดแคลน งบประมาณ และความไม่เข้าใจในการดัดแปลงอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอม ด้านบุคลากรไม่มีบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ และบุคลากรขาดทักษะความรู้ การสอนเด็กพิการด้านวิชาการ โรงเรียนใช้หลักสูตรปกติสอนเด็กพิการและจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เป็น กิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียน การสอน โรงเรียนยังขาดครูที่มีความรู้และประเมินผล โรงเรียนไม่ได้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนและไม่มีเครื่องมือประเมินเด็กพิการ แต่ได้ใช้แบบประเมินผลแบบเด็กปกติ และสำหรับผู้ปกครองได้รับคำแนะนำจากผู้บริหารและครูผู้สอนในการดูแลและปฏิบัติต่อบุตรหลาน

ผู้บริหารต้องการให้มีการอบรมแก่คณะครูทุกคนอย่างทั่วถึง เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติยังไม่มีคู่มือเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจและส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วมอย่างทั่วถึงอีกทั้งบุคลากรมีภาระหน้าที่มากและมีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่บ่อยจึงให้ความเข้าใจ เกี่ยวกับจัดการเรียนร่วมไม่ชัดเจนเท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ ชุมภักดิ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกพบว่า สภาพการดำเนินงานด้านการจัด กิจกรรมการเรียนรู้อะไรและด้านการจัดกิจกรรมของครูผู้สอนที่ผ่านการอบรมและไม่ผ่านการอบรมการพัฒนาครูการศึกษาพิเศษ มีผลการดำเนินงานที่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนที่ไม่ผ่านการอบรมการพัฒนาครูการศึกษาพิเศษ มีสภาพ การดำเนินงานสูงกว่าครูผู้สอนที่ไม่ผ่านการอบรมและสอดคล้องกับการวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 9) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาแนวโน้มแห่งความเป็นไปได้ของการจัดการเรียนร่วมแห่งชาติพบว่า ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการเรียนร่วมเป็นไปในทางบวก ถ้าได้รับการสนับสนุนก็พร้อมที่จะดำเนินการได้ ผู้บริหารมีความรู้สึกเมตตาสงสารและให้ความช่วยเหลือเด็กพิการทุกครั้งเมื่อมีโอกาส ถ้าจะให้จัดการเรียนร่วมจะจัดให้แก่เด็กที่มีคุณูปการทางการไต่ยืนเป็นอันดับแรก สำหรับครูผู้สอนต้องการให้มีการจัดการอบรมหรือศึกษาคูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนต้องการพิเศษเรียนร่วม อาจเป็นเพราะครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเมื่อได้รับการคัดเลือกให้รับผิดชอบนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจากโรงเรียนจึงได้จัดการเรียนการสอนแบบช่วยกันทำและครูที่จบด้านการศึกษาพิเศษมีน้อยและหน่วยงานต้นสังกัดไม่มีการจัดการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับครูผู้สอนที่รับผิดชอบนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษครูผู้สอนจึงต้องพัฒนาตนเองโดยการศึกษาจากหน่วยงานที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะทางและผู้บริหารต้องการข้อเสนอแนะจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่จะมีเฉพาะครูที่รับผิดชอบด้านการ

ศึกษาพิเศษรับผิดชอบเพียง 1- 2 คน เท่านั้น ในการปฏิบัติทุกคนในโรงเรียนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนจะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ให้ครูผู้สอนนำหลักสูตรปกติมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับศักยภาพและความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้มีการเรียนรู้ใกล้เคียงกับเด็กปกติและเน้นให้ครูผู้สอนยอมรับในพฤติกรรมของเด็กแต่ละคน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นเช่นนี้เนื่องจาก หลักสูตรที่ใช้ส่วนใหญ่ที่ใช้แม่แต่ของเด็กปกติจะเป็นส่วนของหลักสูตรที่เป็นเพียงตัวอักษร แต่ครูต้อง นำมาวิเคราะห์และแยกแยะเนื้อหาต่าง ๆ ให้ครอบคลุมกับคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรรวมทั้งต้องคำนึงถึงจุดประสงค์และเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการให้เกิดสิ่งใดกับเด็กบ้าง ซึ่งเป็นเรื่องยากพอสมควรและมีการนำหลักสูตรของนักเรียนปกติและปรับลดเกณฑ์ให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยเป็นข้อตกลงระหว่างบุคลากรในโรงเรียนในการใช้หลักสูตร สำหรับครูผู้สอนจึงดำเนินการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในการแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนมีความต้องการพิเศษที่แตกต่างกันจึงเป็นกรยากที่จะมีหลักสูตรเฉพาะขึ้นมา สำหรับผู้ปกครองไม่มีความรู้เรื่องหลักสูตรแต่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในกรให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุตรหลาน

ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรเฉพาะของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความต้องการที่แตกต่างกัน หลักสูตรที่ใช้โดยการปรับหลักสูตรของเด็กปกติมาใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นเพียงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของเกษม ทองสัมฤทธิ์ (2540) ซึ่งศึกษาความต้องการการนิเทศของครูโรงเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครู ต้องการการนิเทศด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน คือการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ผู้ปกครองไม่ทราบเรื่องหลักสูตร เพียงแต่ต้องการรับทราบพัฒนาการของบุตรหลานเท่านั้น

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โรงเรียนแกนนำการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนรายบุคคล (IIP) โดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองและครูการศึกษาพิเศษ เกี่ยวกับข้อมูลและร่วมกันจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ กิจกรรมการเรียนการสอนมีทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยผู้บริหารสนับสนุนนักเรียนให้กล้าแสดงออกตามศักยภาพของแต่ละบุคคลและมีส่วนร่วมในกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน เป็นการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำมาจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนรายบุคคล (IIP) โดยครูผู้สอน ใช้วิธีการสอบถามและสังเกต ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ โดยเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไปแบบเต็มเวลานักเรียนได้รับการสนับสนุนในการร่วมกิจกรรมปรับตัวได้ ได้รับการยอมรับจากเพื่อนและชุมชน และสอนในห้องเรียนพิเศษ โดยนำนักเรียนเรียนในห้องเรียนที่แยกเฉพาะนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยเฉพาะ มีการจัดการเรียน การสอนโดยจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนรายบุคคล(IIP) ตามที่ ครูผู้สอนเข้าใจ มีครูที่รับผิดชอบด้านการศึกษาพิเศษสอนกิจกรรมเป็นการสอน ซ้อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรู้ทันกับนักเรียนปกติการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นลักษณะการสอนประกอบสื่อ อุปกรณ์ เช่น การร้องเพลงประกอบท่าทาง การเล่านิทาน การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและการกายภาพบำบัด การฟื้นฟูสมรรถภาพ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทันทชัย อินทนาชัย (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ความต้องการทางการศึกษาของเด็กพิการ ต้องการเรียนในโรงเรียนแบบเรียนร่วมโดยให้มีการส่งเสริมทางด้านทุนการศึกษา การสอนซ่อมเสริม การมีส่วนร่วมทางด้านวิชาการ การกีฬาและส่งเสริมการเรียนรู้วิชาชีพ และสถานที่ทำงานและ สอดคล้องกับการวิจัยของแมคคาร์ทนี (MacCarthy, 1987) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการสำหรับการนิเทศครูการศึกษาพิเศษ เพื่อการนิเทศและการปรับปรุงพัฒนาการสอนของครูการศึกษาพิเศษ กระบวนการที่พัฒนาขึ้นนี้ ครอบคลุมด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ 1)ทักษะการสอน 2)ทักษะการติดต่อสื่อสาร และ 3)ความรู้ในด้านที่เกี่ยวกับวิชาชีพครู เช่น การจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) การแปลผลแบบทดสอบและข้อมูลที่ได้รับรายงานความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายของรัฐและกฎหมายของรัฐบาลกลางแนวทางการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนและผลการวิจัยในปัจจุบันและได้มีการนำกระบวนการนี้ไปให้ครูการศึกษาพิเศษจำนวน 10 คน ที่ให้บริการเด็กพิการเรียนร่วม 3 ประเภท คือ เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ (The Learning Disabled : LD) เด็กปัญญาอ่อนประเภทเรียนได้ (The Emotionally Disturbed :

ED) ทดลองใช้เป็นเวลา 1 ภาคเรียน ผลการสัมภาษณ์ การสังเกต การประชุมและการปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์ที่วางไว้ปรากฏว่าระบบการให้บริการการสอนครูพัฒนาขึ้นและครูผู้สอน มีความพึงพอใจกับกระบวนการที่ใช้และพึงพอใจกับการพัฒนาของตนเอง บางโรงเรียนไม่ทราบ แนวดำเนินการจัดทำ IEP และ IIP จึงไม่มีการจัดทำ นอกจากนี้ครูผู้สอนได้ดำเนินการบำบัดและฟื้นฟู สมรรถภาพทางร่างกายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในความรับผิดชอบโดยใช้กระบวนการ การฟื้นฟูสมรรถภาพหรือพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษวิเคราะห์เป็น รายข้อได้ดังนี้ การนำเด็กที่สงสัยว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปพบแพทย์ประสานงานกับ ครูประจำชั้นผู้ปกครองว่ามีแนวทางการแก้ไขอย่างไร ร่วมกันวางแผนในการพัฒนาเด็กในระหว่าง การเรียนการสอนเมื่อมีเวลาครูจะนำไปพบแพทย์เพื่อขอคำแนะนำและให้การช่วยเหลือ สำหรับผู้ปกครองได้รับข้อมูลจากครูที่เยี่ยมบ้านและให้ความร่วมมือในการบำบัดบุตรหลานพร้อม ทั้งนำไปพบแพทย์เพื่อทำการบำบัด ในรายที่มีอาการหนัก ในกรณีเกินความสามารถของครูและ ผู้ปกครอง ส่งต่อแพทย์เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปในขณะเดียวกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง จัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง

2.4 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

สื่อ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ใช้งบประมาณ ค่ารายหัวนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยการจัดหาหรือสร้างขึ้น งบประมาณที่ได้รับมีไม่เพียงพอ อาจเนื่องมาจาก สื่อที่ใช้เฉพาะความพิการมีราคาแพง จะมีใช้เฉพาะหน่วยงานเฉพาะทางเท่านั้น โรงเรียนจึงมี สภาพความ ขาดแคลนงบประมาณ แต่การใช้สื่อ อุปกรณ์ การจัดการเรียนการสอนต้องการให้มีความหลากหลาย จึงมีการประสานงานกับเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก ครูผู้สอน บางโรงเรียนมีความพร้อมสามารถพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ได้โดยใช้ งบประมาณของ โรงเรียนจัดทำเอง ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งเด็กปกติ และเด็กพิเศษ โดยไม่ต้องขอรับความช่วยเหลือจากเครือข่ายอื่นๆ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีผลิต และใช้สื่อระหว่างโรงเรียนเครือข่าย ที่เปิดสอนเด็กพิเศษด้วยกันผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ ในโรงเรียนมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่ไม่รุนแรง ความต้องการด้านสื่อ การเรียนการสอนจึงสามารถใช้ร่วมกับเด็กปกติได้ สำหรับผู้ปกครองต้องการสื่อที่เหมาะสมกับ บุตรหลานของตน

ผู้บริหารต้องการการส่งเสริมและสนับสนุนด้านสื่อ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นเช่นนี้เนื่องจาก ในการจัดซื้อ จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนนั้นต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ซึ่งหน่วยงานการจัดการ เรียนร่วมนี้เป็น องค์กรใหญ่ งบประมาณที่มีให้มีไม่เพียงพอต่อความต้องการของหน่วยงานเอง สำหรับครูผู้สอนต้องการการแนะนำวิธีการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนที่มี

ความต้องการพิเศษ เนื่องจากครูผู้สอนต้องการที่จะผลิตสื่อเอง ในกรณีนักเรียนมีความต้องการพิเศษไม่รุนแรงนักและผู้ปกครองต้องการคำแนะนำและให้การช่วยเหลือด้านสื่อ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเป็นเช่นนี้เพราะ ผู้ปกครองบางรายมีบุตรหลานที่มีความต้องการพิเศษด้านการบำบัด การฟื้นฟู การใช้เครื่องมือช่วยฟัง การใช้ไม้เท้าขาและการใช้รถเข็น เป็นต้น ซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้จะมีเฉพาะที่ เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 7 หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.5 ด้านการวัดผลประเมินผล

ผู้บริหารโรงเรียนแกนนำไม่ทราบเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ บางโรงเรียนมีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผลอย่างไร ส่วนใหญ่ประเมินโดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งผลการประเมินนักเรียนนักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น สำหรับ ครูผู้สอนไม่ทราบรูปแบบการวัดผลประเมินผล ครูผู้สอนประสบปัญหาในการวัดผลประเมินผลเพราะ นักเรียนมีความต้องการที่แตกต่างกัน ในการวัดผลประเมินผลครูผู้สอนใช้ดุลยพินิจของตนเองในการประเมิน สำหรับผู้ปกครองมีความพึงพอใจที่บุตรหลานได้รับการดูแลเอาใจใส่เหมือนเด็กปกติทั่วไป

ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องการรูปแบบและเกณฑ์ในการวัดผลที่มีความชัดเจนมีมาตรฐานไปในทางเดียวกัน ซึ่งเป็นการยากเพราะนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนมีความต้องการที่แตกต่างกัน การใช้เกณฑ์วัดผลประเมินผลย่อมแตกต่างกัน ตามประเภทความพิการ 9 ประเภท ดังที่สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (นิลบล ทูวานุภาพ, 2541 : 21) ได้ดำเนินการคัดแยกโดยร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ครูฝ่ายการศึกษา พิเศษ นักจิตวิทยา แพทย์และผู้ปกครองนักเรียน เพราะการจัดการศึกษาพิเศษควรคำนึงถึงประโยชน์ทางการศึกษาที่เด็กจะได้รับว่าเด็กได้รับประโยชน์มากที่สุดจากการเรียนร่วมในชั้นปกติหรือจากการเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติหรือจากการเรียนในชั้นพิเศษ ดังนั้น การคัดเลือกเด็กเพื่อส่งเข้าเรียนร่วมจึงมีความสำคัญ โดยพิจารณาความพร้อมของเด็กเพื่อส่งเข้าเรียนร่วม โดยพิจารณาดังนี้ ความพร้อมด้านร่างกาย เช่น การเคลื่อนไหว การใช้กล้ามเนื้อและนิ้วมือ และการรับรู้ ความสามารถด้านการเรียน ความสามารถทางภาษา ความสามารถทางวิชาการ พัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม สอดคล้องกับคณะกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษาระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดบุคคลที่มีความบกพร่องที่ต้องการการศึกษาพิเศษไว้ 9 ประเภท ได้แก่

- 1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- 2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- 3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

- 4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ
- 5) บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
- 6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
- 7) บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์
- 8) บุคคลออทิสติกและ
- 9) พิการซ้ำซ้อน

และสอดคล้องกับผลการวิจัยของทันทชัย อินทนาชัย (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติในจังหวัดพิษณุโลก พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า ด้านอาคารและสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เด็กพิการ สาเหตุเกิดจากการขาดแคลนงบประมาณ และความไม่เข้าใจในการตัดแปลงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากรไม่มีบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ และบุคลากรขาดทักษะความรู้การสอนเด็กพิการ ด้านวิชาการ โรงเรียนใช้หลักสูตรปกติสอนเด็กพิการและจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกรชาดเป็น กิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน โรงเรียนยังขาดครู ที่มีความรู้และประเมินผล โรงเรียนไม่ได้มีการประเมินผล การปฏิบัติงานครูผู้สอนและไม่มีเครื่องมือประเมินเด็กพิการแต่ได้ใช้แบบประเมินผลแบบเด็กปกติ

สำหรับผู้ปกครองต้องการชี้แนะในเรื่องของการดูแลและให้การสังเกตพฤติกรรม ที่อยู่ที่บ้าน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการพัฒนาความรู้ด้านการศึกษาพิเศษให้แก่บุคลากรในโรงเรียนที่จัดการศึกษาพิเศษอย่างทั่วถึงและชัดเจนทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ปกครอง นักเรียนเพราะองค์ประกอบทั้งสามส่วนนี้จะมีผลต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา พิเศษและการจัดการเรียนร่วม
2. ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางมานิเทศแนะนำที่จะให้คำแนะนำครูผู้สอน โดยเฉพาะในโรงเรียนห่างไกลมีความต้องการการนิเทศ แนะนำการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะในการทำงานเฉพาะทาง โดยเฉพาะการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนรายบุคคล (IIP) ดูแลอย่างทั่วถึง
3. ควรมีการจัดระบบการระดมทรัพยากรจากชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การช่วยเหลือด้านสื่อ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรได้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนร่วมเฉพาะทางในโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษและโรงเรียนเครือข่ายในจังหวัดพิษณุโลก
2. ควรได้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมในจังหวัดพิษณุโลก
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลกควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการการจัดการเรียนร่วมในจังหวัดพิษณุโลกให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลกสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University